

Čtvrtá neděle adventní C

Panna Maria nesoucí všem svým dětem své dítě – Krista Ježíše

Předminulou neděli jsme řekli, že sv. Jan Křtitel nám zosobňuje myšlenku kající přípravy na příchod Krista skrze pokání a odříkání a Panna Maria radostnou touhu a láskyplné očekávání tohoto příchodu. Ve scéně dnešního evangelia se tyto dvě postavy setkávají. Panna Maria jde navštívit do Judska svou příbuznou Alžbětu. Vykladači Písma se zamýšleli nad obsahem a smyslem této události. Jako jeden z hlavních momentů v ní viděli povolání Jana Křtitele podle proroctví Izaiášova (44, 2). Pán od narození povolal mne ze života mé matky, vzpomenu na jméno mé. Sv. Jan byl posvěcen přítomností Krista k svému úkolu předchůdce Páně. Byl zde pověřen a vyvolen. Jeho poslání začíná zde. Takto vykládá francouzský exegeta Danielou Alžbětina slova: pohnulo se radostí dítě v mém těle. Ve středověku šli někteří teologové dokonce tak daleko, že se domnívali, že sv. Jan Křtitel byl v tomto okamžiku očištěn od dědičného hříchu, takže se narodil jako jediný mimo Panny Marie aniž by jeho duše měla na sobě dědičnou vinu. Rozdíl mezi Pannou Marií a sv. Janem Křtitelem však spočíval v tom, že zatímco Panna Maria byla vůbec uchráněna dědičného hříchu, sv. Jan, který od svého početí tak jako všichni lidé nesl ve své duši dědičný hřích, byl očištěn od tohoto hříchu posvěcující přítomností Krista. Toto je ovšem jen teologická domněnka, která se nedá doložit podrobnějšími argumenty.

Avšak v této krásné scéně Navštívení Panny Marie je ještě něco víc, co ukazuje Pannu Marii v jejím nadčasovém poslání a funkci, která má v lidstvu. Přichází a chvátá k nám, ke svým dětem, a nese nám své Boží dítě Krista. Jde se s námi rozdělit o svou radost, o svou lásku k Němu. Chce, abychom se s ním podíleli na její touze, s níž očekává jeho příchod, na jejím adventu. Chce nás přesvědčit o jeho lásce k nám, chce nás naučit své lásce k němu. Předchází jeho příchodu a připravuje lidská srdce pro tento příchod, tak jak tomu bylo při svatbě v Káni Galilejské, kdy vytušila nebo lépe řečeno vyprosila jeho božský zázrak: cokoli vám řekne, učiňte. Vede nás k Němu a vede jeho k nám.

Závěr etiopské mešní liturgie měl tuto formu: Sláva Marii, která je slávou všech a která nám přinesla eucharistii. Kristovo tělo, které je zpřítomňováno na našich oltářích při proměnění, je tělo, které rostlo z jejího těla, je to Kristus, kterého darovala a přinesla celému lidstvu. Její mateřství vyrostlo z univerzálního mateřství, které nás všechny zahrnuje. Ne proto, že to chtěl On, Bůh, ale i proto, že to chtěla Ona, když svolila s obětí Syna, když se ho vzdala, aby byl vydán za všechny. A Jeho krví jsme podle slov sv. Pavla všichni sbratřeni a eucharistií stále znovu vcházíme v toto univerzální pokrevství a ve společenství jediné Matky stejně jako v Kristu a skrze Krista dostáváme synovství vytvářené společenstvím jediného nebeského Otce. Až k těmto velkým souvislostem nás vede tajemství dnešní evangelijní scény.

Nedávno vyšla u nás kniha Václava Renče s názvem Popelka nazaretská, kterou vydalo nakladatelství Vyšehrad. Je to básnická meditace a oslava Panny Marie. Chtěl bych ocitovat jednu sloku z této knihy jako závěr dnešní promluvy:

Vše zná, vše žila – kromě hříchů.
I lidský pláč, jenž do kalichů
tvář pravou teprv leptá všem.
Přes vlny žalů Panna svatá
za každým ze svých dětí chvátá
pod srdcem s živým Ježíšem.